

Výsledky zpracování satelitního účtu kultury za rok 2017

Ing. PhDr. Jaroslav Novák, CSc.

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Praha

N ■ **I** ■
PO ■ **S**

OBSAH PREZENTACE

- **Úvod**
- **Předpoklady sestavení satelitního účtu kultury**
- **Vymezení sektoru kultury**
- **Zdroje financování kultury**
- **Ekonomické výsledky kultury**
- **Podíl kultury na výkonu ekonomiky**
- **Naturální ukazatele v kultuře**
- **Závěr**

Ú V O D

Společný projekt MK, NIPOS a ČSÚ Satelitní účet kultury (SÚK) vychází ze:

- Státní kulturní politiky na léta 2009-2014 a 2015-2020 (s výhledem do r. 2025)
- Usnesení vlády ČR č. 1452/2008 a č. 266/2015

Cíle:

- Potřeba hodnocení ekonomického vývoje v kultuře
- Argumentace pro jednání o rozsahu veřejné podpory kultury
- Mezinárodní komparace ekonomických dat o kultuře

SESTAVENÍ SÚK - předpoklady

Vymezení sektoru kultury

- Široká definice kultury (východisko projekt ESSnet Culture)
- Rozsah zahrnutých činností ovlivňuje váhu sektoru kultury v ekonomice

Zajištění vstupních dat

- Administrativní data (MF, MK, MV, UFD aj.)
- Statistická data (NIPOS – šetření KULT a doplňková šetření, ČSÚ – šetření v podnicích, domácnostech, v neziskových institucích atd.)

Řešení problémů se zahrnutím kulturních aktivit v klasifikacích

- Agregované položky - nutnost odhadů (NACE, COFOG, COICOP)

Postup v souladu s principy národního účetnictví

- Zajištění konzistence metod, výsledků a srovnatelnosti v čase i prostoru (ESA 2010)

ČLENĚNÍ KULTURNÍHO SEKTORU (více možných přístupů)

Věcný přístup

- 9 kulturních oblastí či odvětví (vychází z projektu Eurostatu ESSnet Culture), lze je seskupit do 4 sfér (Kulturní dědictví, Živá originální tvorba, Kulturní média, Správní aktivity)
- 11 poskytovatelů kulturních služeb (tj. typů institucí o nichž jsou data ze šetření KULT)
- 3 sektory (Kulturní sektor, Kulturní průmysly, Kreativní sektor – členění dle EK)

Funkční přístup

- Tvoří jej etapy tzv. kulturního cyklu (tvorba hodnot, jejich uchování, šíření kulturních statků a služeb vč. obchodu s nimi, vzdělávání a spotřeba)

VĚCNÉ ČLENĚNÍ KULTURY

SFÉRY	OBLASTI	POSKYTOVATELÉ
Neživá kultura	Kulturní dědictví	Historické památky
		Muzea a galerie
		Archivy
		Knihovny
Živá originální tvorba	Interpretační umění	Divadla
		Hudební soubory
		Festivaly
		Kulturní domy
	Výtvarné umění	Výstavní sály
		Umělecká řemesla
		Design
		Sochaři
		Malíři atd.
		Architektura
Reklama	Architekti	
Kulturní média	Audiovizuální a interaktivní média	Rozhlas
		Televize
	Tisk	Vydavatelé
Správa a podpora kulturní činnosti	Umělecké vzdělávání	Školy uměleckého vzdělávání
	Ochrana autorských práv	Instituce ochrany práv
	Správa	MK a jím řízené organizace

ZDROJE FINANCOVÁNÍ KULTURY

Veřejné výdaje

- Ústřední
- Regionální
- Místní

Soukromé výdaje

- Výdaje domácností
- Nefinanční a finanční podniky
- Nevládní neziskové instituce

Ostatní svět

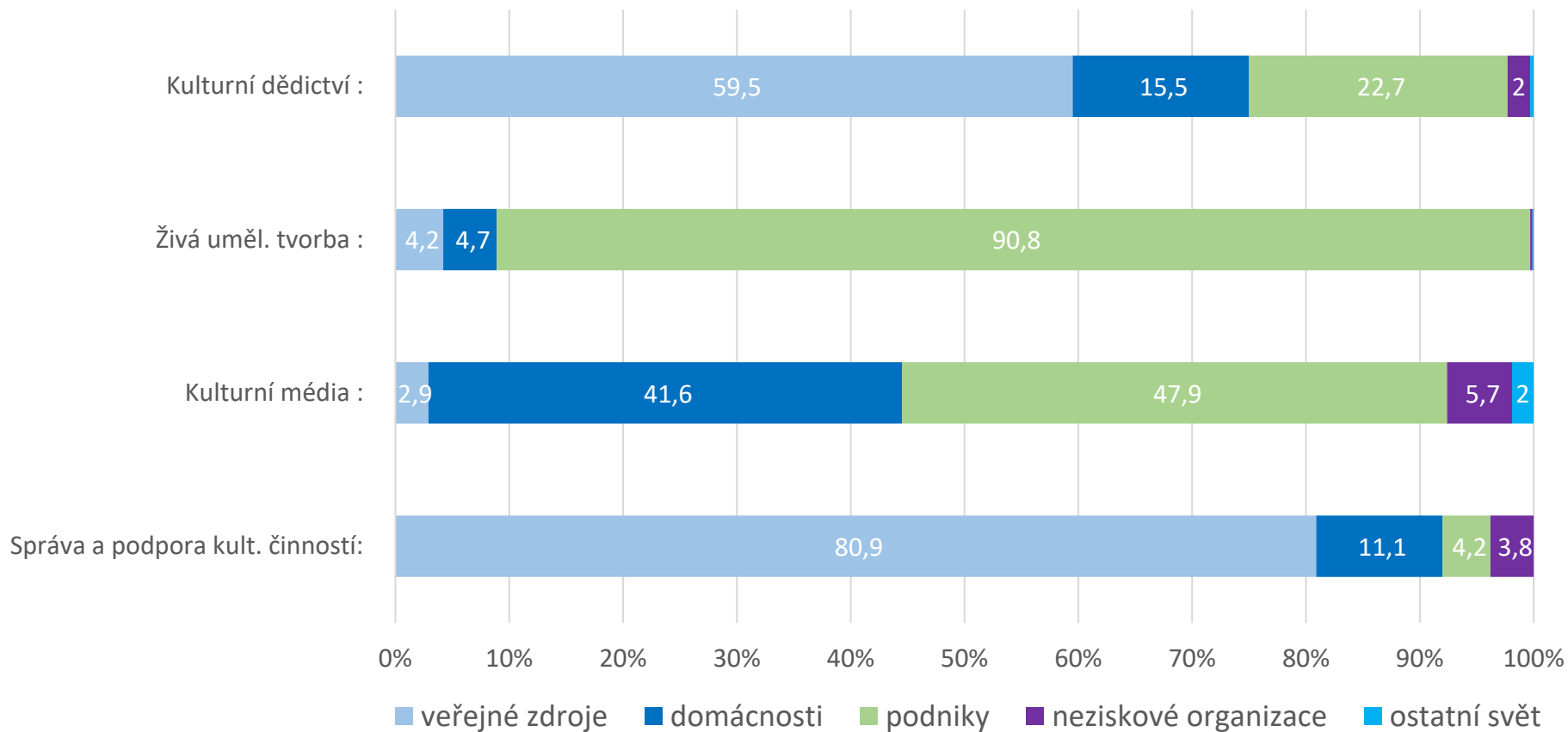
- Zdroje EU
- Mezinárodní organizace

FINANCOVÁNÍ KULTURY V R. 2017

SEKTOR ČI SUBSEKTOR	OBJEM PROSTŘEDKŮ V MIL. KČ	PODÍL NA CELKU V %
Ústřední vládní instituce	10 121	4,0
Místní vládní Instituce	25 668	10,2
Veřejný sektor celkem	35 789	14,2
Domácnosti	49 755	19,7
Nefinanční a fin. podniky	159 312	63,2
Nevládní neziskové instituce	5 668	2,2
Soukromý sektor celkem	214 735	85,1
Evropské strukturální fondy	114	0,1
Jiné mezinárodní instituce	1 596	0,6
Ostatní svět celkem	1 710	0,7
ZDROJE CELKEM	252 234	100,0

KAM SMĚŘUJÍ FINANČNÍ ZDROJE

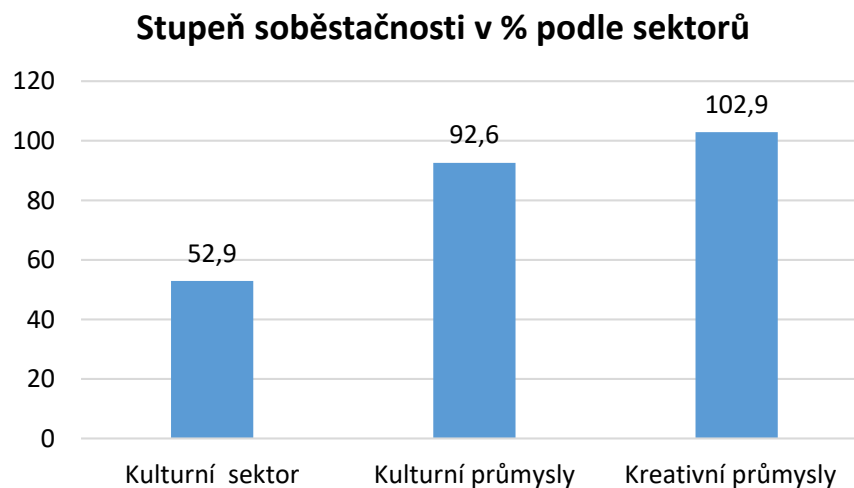
pokrytí finančních potřeb kulturních sfér jednotlivých zdrojů

EKONOMICKÉ VÝSLEDKY KULTURY

Stupeň soběstačnosti

Stupeň soběstačnosti (tržby za vlastní výkony / celkové výdaje) v %	
Tvorba videoher	138,4
Design	112,3
Kulturní dědictví	49,7
Interpretační umění	35,3
PRŮMĚR	89,5

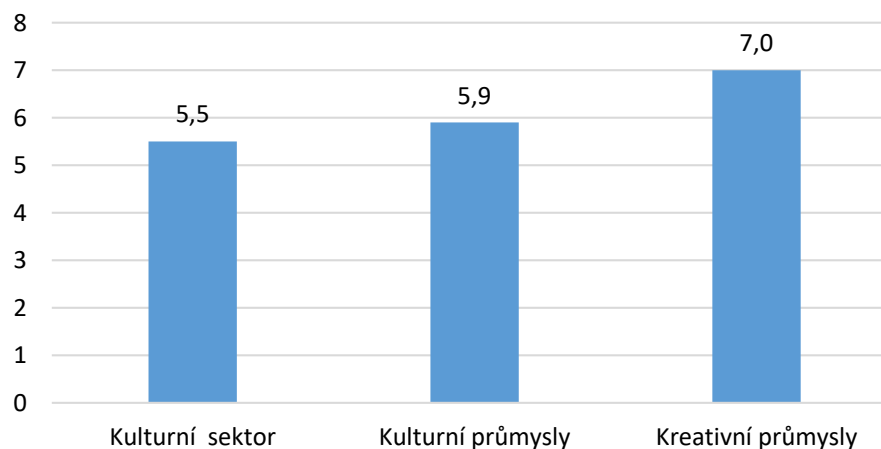

EKONOMICKÉ VÝSLEDKY KULTURY

Zisková marže

Zisková marže (zisk po zdanění / tržby) v %	
Požizování zvukových nahrávek	17,4
Architektura	11,6
Tisk	6,8
Historické památky	6,4
Divadla	0,2
Knihovny	x(ztráta)
PRŮMĚR	6,1

Zisková marže v % podle sektorů

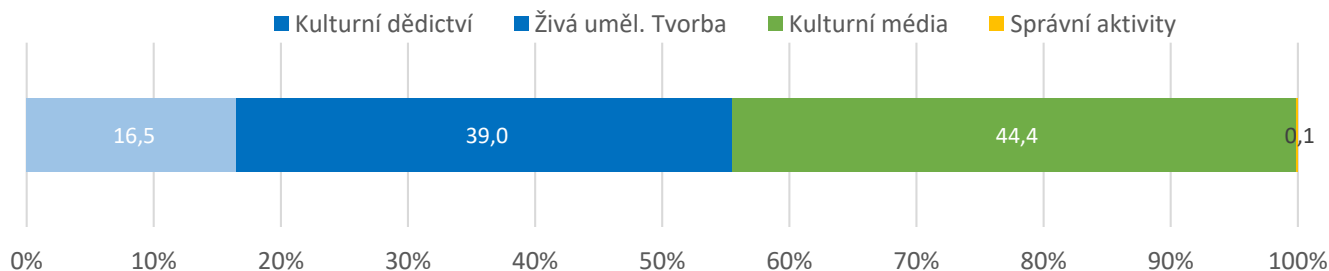
EKONOMICKÉ VÝSLEDKY KULTURY

Investiční výdaje

- Investiční náklady v kultuře v roce 2017 dosáhly 13,7 mld. Kč a na jednoho zaměstnance 161,9 tis. Kč

Výše investičních výdajů v mld. Kč		Intenzita investic v tis. Kč	
Kulturní sektor	3,2	Kulturní sektor	85,3
Kulturní průmysly	6,1	Kulturní průmysly	273,2
Kreativní sektor	4,4	Kreativní sektor	202,0

Struktura investičních výdajů dle kulturních sfér v %

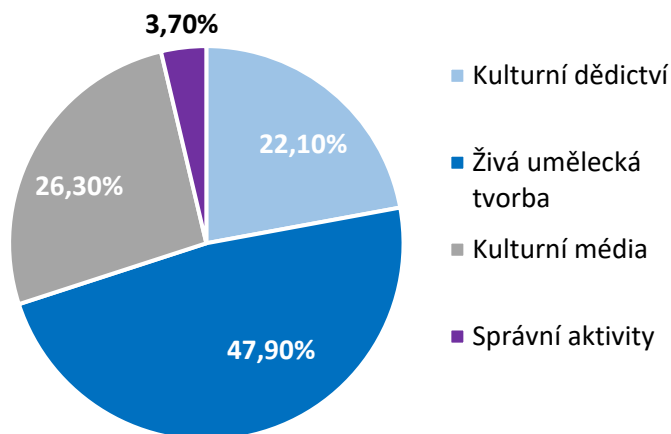

EKONOMICKÉ VÝSLEDKY KULTURY

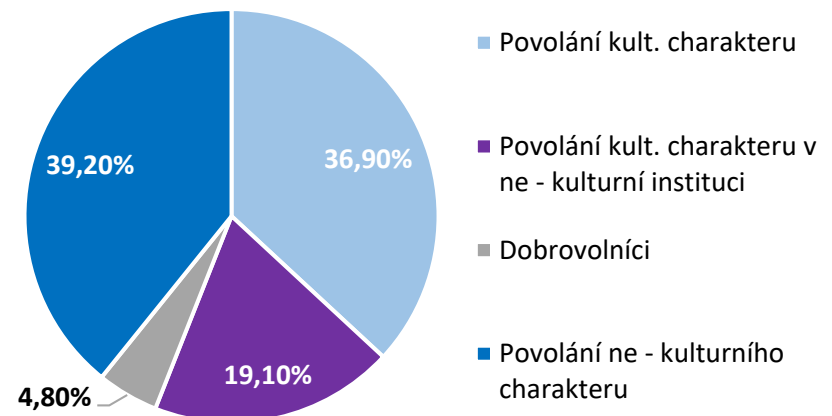
Zaměstnanost v kultuře

- Celková zjištěná zaměstnanost v kultuře dosahuje bezmála 85 tis. zaměstnanců na plný pracovní poměr a více než 11 tis. dobrovolníků
- Dle širšího šetření ČSÚ (VŠPS) dosáhl celkový počet pracujících v kultuře 226,5 tis. osob (včetně podnikatelů, rod. příslušníků a pracovníků na dohody)
- Z tohoto počtu více než 45 tis. osob pracovalo v kulturních profesích v ne-kulturních odvětvích

Struktura počtu zaměstnanců dle kulturních sfér

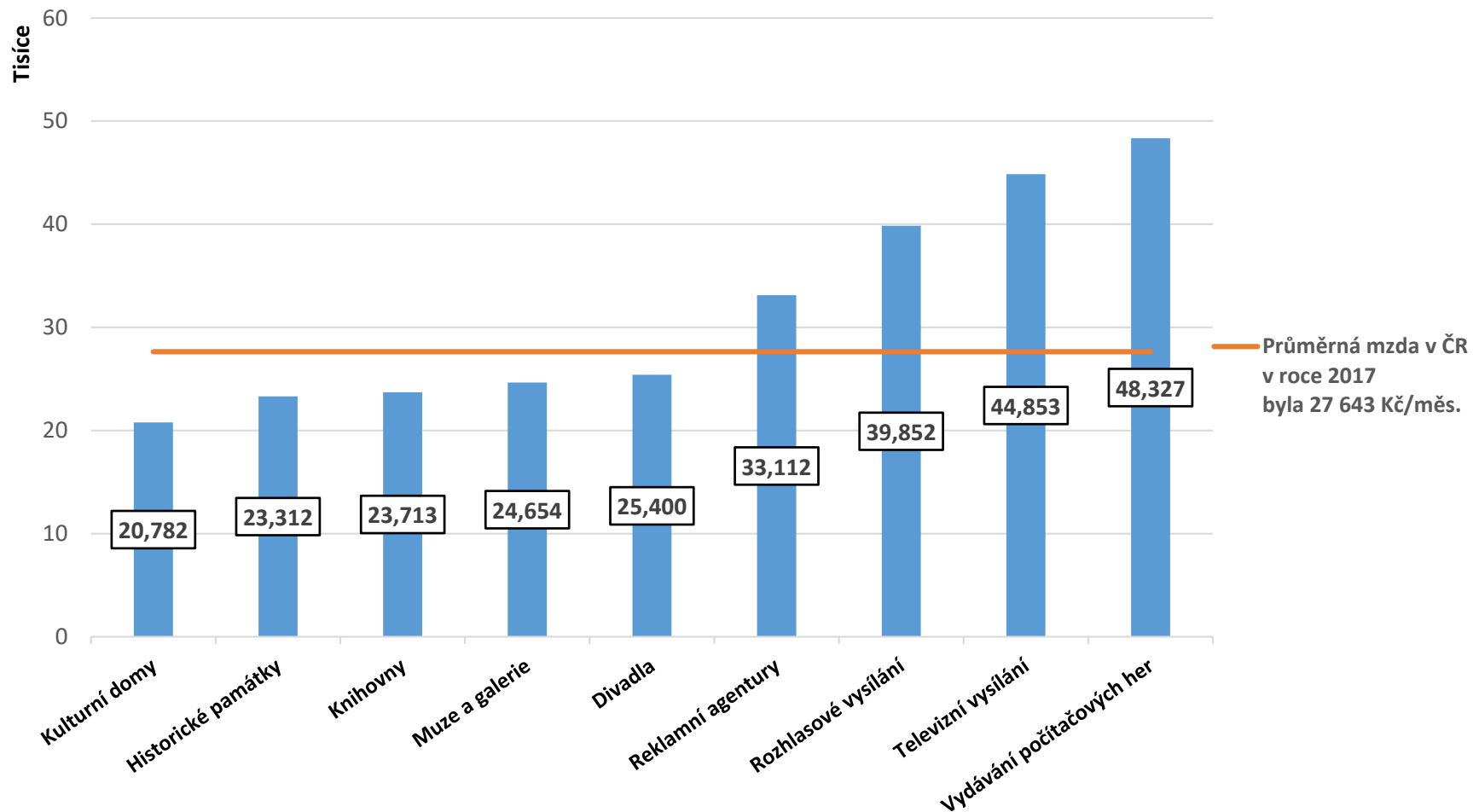

Struktura celkového počtu pracovníků (dle VŠPS) dle vztahu ke kulturním aktivitám

EKONOMICKÉ VÝSLEDKY KULTURY

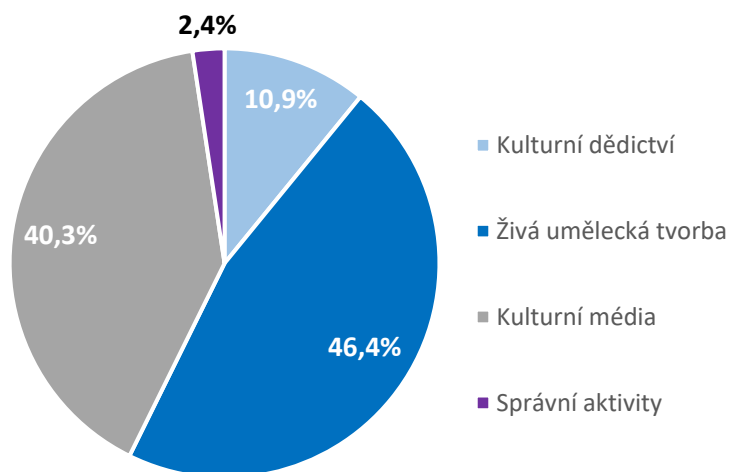
Průměrné měsíční mzdy v kultuře

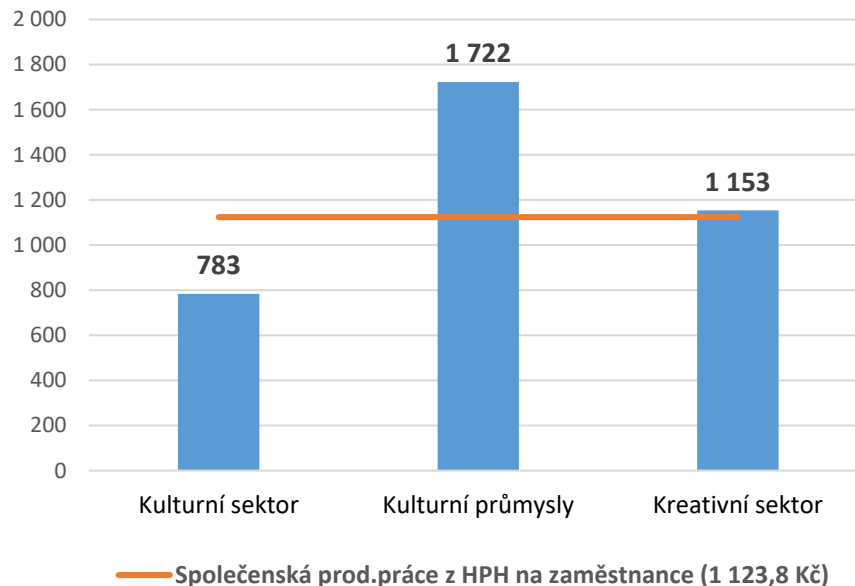
MAKROEKONOMICKÉ UKAZATELE

- Objem vytvořené hrubé přidané hodnoty (HPH) v kultuře : odhad = 95,1 mld. Kč (cca 2,1 % z celostátní HPH)
- Objem HDP vytvořeného v kultuře = 68,9 mld. Kč (cca 1,37 % z celkového HDP)

Struktura vytvořené hrubé přidané hodnoty dle kulturních sfér

Produktivita práce z HPH dle kulturních sektorů v tis. Kč

NATURÁLNÍ UKAZATELE I

Význam

- Doplněk k ukazatelům hodnotovým
- Vhodnější k regionálním pohledům
- Postižení změn v činnosti kulturních institucí

Členění

- Kapacitní (na straně nabídky)
- Výkonové (na straně poptávky)

NATURÁLNÍ UKAZATELE II

Vývoj v letech 2010-2017 ve světle nejvýznamnějších ukazatelů

- **Památky** – při zvýšení počtu objektů o 12% se zvýšila návštěvnost o 25%
- **Muzea a galerie** – při stejném počtu objektů vzrostla návštěvnost o 45%
- **Knihovny** – klesl počet výpůjček (o více než 17%) a čtenářů (o 3,3%), vzrostl počet návštěvníků (o 1%), zvýšil se však rozsah ostatních netradičních služeb a akcí (řádově o desítky procent)
- **Divadla** – při vzrůstu počtu sedadel o 8,6% vzrostl počet diváků o 11,6%
- **Tisk** – v periodickém tisku se zvýšil počet titulů o 0,6%, u neperiodických publikací však poklesl o 3,7%
- **Rozhlasové a televizní vysílání** – v rozhlasovém vysílání vzrostl celkový počet odvysílaných hodin o 1,1%, zatímco v televizním o 9,5%

ZÁVĚR

- Význam vymezení rozsahu kultury (**SÚK zahrnuje širší oblast než představuje resort kultury**)
- Problémy se získáváním dat (mnoho různorodých zdrojů s rozdílnou úrovní věrohodnosti)
- Nutnost kvalifikovaných odhadů (problémy s úsporností statistických šetření a klasifikací)
- Zásada převažující činnosti (výsledky nejsou odvětvově „čisté“)
- **Kultura není ani z ekonomického pohledu homogenním celkem** (dvě ekonomicky rozdílné sféry)
- V souladu s tím se liší i zaměření finančních zdrojů
- **Stagnuje podíl veřejných zdrojů**, roste podíl podnikové sféry a hlavně domácností
- „**Nedokonalé**“ uplatnění tržních vztahů v kultuře zpomalilo a zmírnilo průběh ekonomické krize
- Podíl kultury na ukazatelích za celou ekonomiku dlouhodobě **osciluje kolem 2 %**. V roce 2017 dosáhla podílu na zaměstnanosti 2,1 % (na počtu pracujících osob však přes 4 %), na HPH 2,10 % a na HDP 1,37 %.

Děkuji za pozornost!

Více informací na:

<https://statistikakultury.cz/satelitni-ucet-kultury/>